

ALMGRENDA
Steinerbarnehage

INNHOLD

Forord	Side 3
Dette særpreger vår barnehage	Side 3
Dette særpreger vår småbarnsavdeling	Side 3
Målsetting	Side 4
Almgrenda Steinerbarnehages historie	Side 5
Steinerpedagogikken-et lite innblikk	Side 5
Kompetanseområder-Fagområder	Side 5
Aktivitetsplan gjennom året	Side 8
Årsrytmen	Side 9
Årtidsbordet	Side 9
Festene våre	Side 10
Morgenring, eventyr	Side 15
Kunstnerisk virksomhet	Side 16
Foreldresamarbeid	Side 17
Personalsamarbeid	Side 17

FORORD

Vår årsplan bygger på

- Lov om barnehager, 2005
- Rammeplan for barnehager, 2006
- Pedagogisk plan for Steinerbarnehagene i Norge, 2008
- Vår barnehages egenart
- Rammeplan for barnehager, 2017
- Lokal Rammeplan for steinerbarnehagene i Norge.

Årsplanen forteller noe om steinerpedagogikk generelt, barnehagens historie, særpreg, målsetting, årstidsfester, foreldresamarbeid med mer. Den er vår pedagogiske plattform som ligger til grunn for alt vårt arbeid.

DETTE SÆRPREGER VÅR BARNEHAGE

Vi ønsker å være en barnehage preget av ro og god tid. Vi ønsker å skape en harmonisk atmosfære der vi har *mye* tid til lek, samtaler og daglige gjøremål.

Vi legger vekt på at barnet i de første syv år av sitt liv er et *etterlignende* vesen. Barnet lærer ved å være med på et meningsfullt arbeid sammen med voksne. De voksne legger stor vekt på å utføre sitt arbeid i rolig tempo, og å gå opp i det med glede og interesse. Slikt arbeid vil skape en trivelig og vennlig atmosfære for barn og voksne. Vi benytter hver dag en stor del av vår tid til å utføre alminnelige, praktiske gjøremål. Dette er arbeid som er knyttet til matlaging, oppvask, stryking, håndarbeid av ulike slag, hagearbeid, reparasjoner og vedsaging.

Vi legger vekt på at barnet er et *rytmisk* vesen. Derfor er dagene, ukene og året bygget opp etter en fast rytme. Rytmen skaper hvile, orden, forutsigbarhet og ro for barna. "Rytme sparer kraft", og all læring samt innarbeidingen av gode vaner går lettere med regelmessig gjentakelse. Det rytmiske element blir blant annet pleiet i morgenringen og eventyrstunden.

Vi legger vekt på det enkle og jordnære, og har en nær kontakt med naturen i alt vi foretar oss. Dette gjenspeiler seg i sangene, eventyrene, formingsmaterialet, fargene og aktivitetene våre, og gjennom våre mange årstidsfester så som høsttakkefest,

lanternevandring, karneval, sommerfesten. Her får barna også oppleve alvorlige og høytidelige stemninger så vel som latter og glede. Det er viktig å løfte det høystemte opp fra det hverdagslige.

Vi besøker gårdens dyr og går på tur i skogen like bak oss. Vi legger stor vekt på å opparbeide *undringssansen*, slik at barnet ikke bare konstaterer et snøkrystall eller en mosegrodd stubbe, men stiller seg spørsmål om hva, hvordan og hvorfor.

Vi ønsker å gi barnet gode opplevelser, uten alt for stor vekt på det intellektuelle. Vi har eventyrstunder, hvor vi forteller folkeeventyr og legender. Vi har dukkespill, sang og ringleker.

Vi har kunstneriske aktiviteter på faste dager som modellering med bivoks, tegning med bivoksfarger og akvarellmaling. Våre leker er av naturmaterialer. De skal appellere til, og utvikle barnas fantasi, og har mange anvendelsesmuligheter.

Vi lager vår egen mat i barnehagen, og benytter helst økologisk dyrkede grønnsaker og korn. Vi drikker økologisk melk, urtete og mye vann. Barna får sjelden saft. Barna får frukt og grønnsaker hverdag.

Vi ønsker å skape gode opplevelser for barnet - midt i vår tids tekniske rastløshet - hvor det kan få være barn og utvikles i takt og harmoni med seg selv, frem til et selvstendig og sosialt menneske.

DETTE SÆRPREGER VÅR SMÅBARNSAVDELING:

Noe av det viktigste på en småbarnsavdeling er at barna er trygge. At de kjenner sin dag og vet hva som kommer.

Det er også viktig at de små barna får være ute hver dag. Bevege seg i snø, regn og sol. Kjenne varm sommervind mot kinnet, det kilende regnet på en liten nese, og bli rød og frisk i ansiktet en kald vinterdag. Små barn er i bevegelse, og når de får mulighet til dette, er det utrolig godt med god mat og en lang hvil etterpå.

Vi opplever at det er godt med en hvilestund for alle barna i småbarnsavdelingen. Det at de vokser, er i aktivitet hele dagen og må forholde seg til mange barn og voksne gjør at de har behov for hvile.

Vi er opptatt av forutsigbarheten i barnehagedagen vår. Derfor er vi tro mot vår

dagsrytme uansett årstid og fester som følger. «Alt til sin tid» sier Rudolf Steiner og det ser vi er det beste for de minste barna. De får se «gjennom nøkkelhullet» til de andre større barna når barnehagens ulike fester markeres. De store barna kommer gjerne inn og synger for oss når de går Lucia og vi får stå og titte over gjerdet når det skjer ting i hagen. Dette er stort for små øyne å betrakte fra utsiden, og det er nok. For den dagen kommer da «Nøttebarna» går videre til en annen avdeling. Da får de selv delta, og da er de klare for det.

Vi markerer året som beveger seg, men på en enkel måte. Vi synger sanger, lærer regler og vers, og pynter på årtidsbordet med farger vi forbinder med den årstiden vi er i.

Vi opplever at barna «forlater» oss og går over på stor avdeling med en god trygghet i seg. Hele barnet formelig sier: «Nå er jeg klar til å gå nye skritt i min verden» Ingenting er vakrere enn det!

MÅLSETTING

Vårt mål er glade, sunne, trygge og lekende barn som er tolerante og imøtekommende overfor andre.

Oppdrags- og læringsmål innenfor Steinerpedagogikken frem til syv år:

- Det overordnende mål innenfor steinerpedagogikken er å forstå det enkelte barns individualitet og bringe det til fri og harmonisk utfoldelse i det sosiale liv.
- Det er å ta hensyn til at hvert barn har kvaliteter som uttrykkes individuelt.
- Det er å ta hensyn til at barnet i førskolealder har en særlig sensitivitet i sansningen med begrenset mulighet for å sile inntrykkene.
- Det er å ta hensyn til at barnet trenger rytmer i hverdagen.

- Det er å ta hensyn til at barnet lærer først og fremst gjennom etterlikning, forbilde og handling.
- Det er å ta hensyn til at hver alder utvikler noe nytt som har noe typisk ved seg.

(Hentet fra "Pedagogisk plan for Steinerbarnehagene og 1.klasse" 2008)

3 grunnprinsipper i barnehagealder:

- Forbilde og etterlikning som utg.punkt for voksenrollen
- Sansepleie som grunnlag for barnets helhetlige utvikling
- Rytmer som grunnlag for trygghet, forutsigbarhet og improvisasjon.

(fra Lokal Rammeplan 2018)

ALMGRENDA STEINERBARNEHAGES HISTORIE

Det begynte med en liten gruppe barn som kom sammen til lek, på Solborg og på gården Søndre Aslaksrud høsten 1985.

Foreldrene ønsket etter hvert barnehagen organisert i mer ordnede forhold. Den 16. august 1986 startet Almgrenda Barnehage med 16 barn.

Vi har sakte, men sikkert blitt til en 3 avdelingsbarnehage. På Nøtteliten er det plass til 9 småbarn under 3 år, på Konglekroken og Stabburet er det plass til henholdsvis 12 og 10 barn fra 3 til 6 år.

STEINERPEDAGOGIKKEN - ET LITE INNBLIKK

Impulsene kommer fra Rudolf Steiner, en østerriksk pedagog og filosof som grunnla den første Steinerskolen i Tyskland i 1919. Han gav impulser til bl.a. pedagogikk, legevitenskap, landbruk og arkitektur.

Steinerskoler og steinerbarnehager finnes i nesten hele verden. Pedagogikken bygger på antroposofien, en filosofisk ide som ble grunnlagt av Rudolf Steiner. Ordet antroposofi er gresk og betyr "*visdom om mennesket*".

Barn har evne, lyst og pågangsmot til å lære. De er spesielt mottagelig for "læring" de første 7 år. Ut i fra dette har vi voksne ett ansvar for å tilrettelegge deres omgivelser slik at de kan utvikle seg på en sunn måte i takt med sin egen utviklingstid. De trenger kompetente voksne forbilder, omsorgsfulle og trygge menneskelige relasjoner. Tiden før skolestart bør barna få utvikle basiskompetansen, som er et fundament for skolens oppdragelse og læring senere i livet.

KOMPETANSEOMRÅDER - FAGOMRÅDER

Steinerbarnehagene vil være med på å legge forholdene til rette ved barnets start i livet, under barnets utvikling de første syv årene. Vi vil hjelpe med å muliggjøre en glad, lærerik og lykkelig barndom.

Barn i førskolealderen verken trenger eller tåler en ensidig *intellektualisering*. Barn har behov for godt skolerte pedagoger og oppmerksomme foreldre, som kan gi dem tid, ro og oppmerksomhet, slik at de kan finne sin egen vei til å tilegne seg kunnskaper og ferdigheter. Om denne 7-årsperioden kan man si at barnet griper læringen gjennom handling og etterligning.

For de første syv leveår, gjelder spesielt syv kompetansområder som lære- og utviklingsmål innenfor steinerpedagogikken.

Disse syv kompetanseområdene har vi forsøkt å sette i sammenheng med *de syv fagområdene* som Lov om Barnehager og Rammeplanen forplikter oss til å følge.

Kompetanseområdene;

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

1. Kropp, bevegelse, mat og helse

Kan tilsvare fagområdet Kropp, bevegelse, mat og helse

Barna bør få muligheter til allsidig bevegelse ute og inne, og regelmessige turer i skog og mark. Vi legger vekt på å ha ringleker hver dag. I tillegg sørger vi for at det er god tid og mye rom for fri-lek. Der får barna utfolde seg naturlig grovmotorisk og finmotorisk.

2. Sansing og iakttagelse

Kan tilsvare fagområdet Natur, Miljø og Teknologi

Barn trenger uforfalskede sanseinntrykk. Barnas omgivelser bør være preget av harmoni og ro. En Steinerbarnehage legger vekt på at rommene som barna oppholder seg i, er hyggelige, med godt avstemte farger og former. Og at lekene er av naturmaterialer. Ute får barna plass til å løpe, hoppe, klatre i all slags vær, og utforske omgivelsene, få gode sanseopplevelser, øve styrke, likevekt, balanse osv.

3. Språk

Kan tilsvare fagområdet Kommunikasjon, Språk og Tekst

Barn lærer å tale i talende omgivelser. Barn trenger voksne, gode, språklige forbilder for å vokse inn i språket. Den voksne som jobber i en Steinerbarnehage, skal bruke et klart, tydelig og billedlig språk, som er tillempet barnets alder. Morgenringen og eventyrfortelling er også med på å påvirke barnas språkutvikling. Ordforrådet økes og fortellerevnen stimuleres.

4. Fantasi og kreativitet

Kan tilsvare fagområdet Kunst, Kultur og Kreativitet

Frileken er med å stimulere fantasikreftene til barnet. Barnet bør ha god tid til å leke.

De voksne i en Steinerbarnehage bør minst mulig blande seg inn i barnas lek der leken fungerer godt. De voksnes ansvar er å legge til rette og stimulere barnas lek.

5. Sosial kompetanse

Kan tilsvare fagområdet Nærmiljø og Samfunn

Å omgås hverandre, må læres. Barna lærer en strukturert dags- og ukerytme å kjenne, de opplever at det finnes regler. Barna er med på alle dagens gjøremål, de hjelper til med å bake, dekke bord og rydde på plass leker. Barna kan alltid orientere seg ved det de ser hva de voksne gjør og kan etterligne dem.

6. Motivasjon og konsentrasjon

Kan tilsvare fagområdet Antall, Rom og Form

Stimuleres ved at barna har voksne i sin hverdag som er gode forbilder og som barna kan etterligne. Regelmessige gjentakelser og rytmiske formelementer fra dagsrytmen til årsløpet med mange høytider og årstidsfester, hjelper barna å utvikle konsentrasjonsevnen. Interessante og stimulerende aktiviteter virker motiverende på barn, enten det er med klosser av ulik form og størrelse, eller eksperimentering og lek med vann, søle, sand og leire.

7. Etikk

Kan tilsvare fagområdet Etikk, Religion og Filosofi

Vi legger stor vekt på det gode og det sanne, samt respekt for andre mennesker, andre kulturer og hele skapelsen. Det religiøse innhold i barnehagen utgår fra den kristne impuls i vår kultur, men er så fri i sin form at barn fra alle trossamfunn skal kunne forbinde seg med den.

De 7 fagområdene;

”Rammeplan for barnehager” er en forskrift til Barnehageloven, og målet med Rammeplanen er å gi barnehager en forpliktende ramme å arbeide etter, slik at alle barnehager blir *den gode barnehage*.

Rammeplanens syv fagområder:

- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form
- Kunst, kultur og kreativitet
- Kommunikasjon, språk og tekst
- Natur, miljø og teknologi
- Kropp, bevegelse mat og helse

I Almgrenda Steinerbarnehage berører vi alle fagområder gjennom hele året på følgende måte;

Nærmiljø og samfunn:

- Enkle samtaler rundt matbordet som gir sosiale relasjoner. Vi legger ikke vekt på dagens nyheter eller begivenheter, vi ønsker at barna skal skånes for den voksnes verden mest mulig. Er det noe barna lurer på, svarer vi så godt det lar seg gjøre, vi tar hensyn til barnas alder og evnen til kognitiv tenkning.
- Turer i nærmiljøet for eksempel til gården hvor barna får være med på dyrking av grønnsaker, korn, stell av dyr osv. Vi går på butikken, besøker skolen, går turer i skogen m.m

Antall rom og form

- Systematisere klosser av ulik størrelse og form
- Bevisst språkbruk/benevning

- Utforske form, mønstre, størrelse ved matlaging, lek, i morgenringen

Etikk, religion filosofi:

- Årstidsfester, ydmykhet for naturen, respekt for hverandre, takknemlighet og medfølelse.
- Eventyr, gode samtaler. Vi møter barnas spørsmål og undring med åpenhet og respekt uten å ha ”alle svar”. Vi stimulerer barnet til å fortsette og undre seg og stille spørsmål..

Kunst, kultur og kreativitet:

- Kunstneriske aktiviteter som maling, modellring i bivoks, tegning med bivoksfarger, ullarbeid og spikking i tre, sang, musikk, fingerspill, drama

Kommunikasjon, språk og tekst:

- Morgenring, eventyr, sangleker, samtaler, samspill i ulike situasjoner.

Natur, miljø og teknikk:

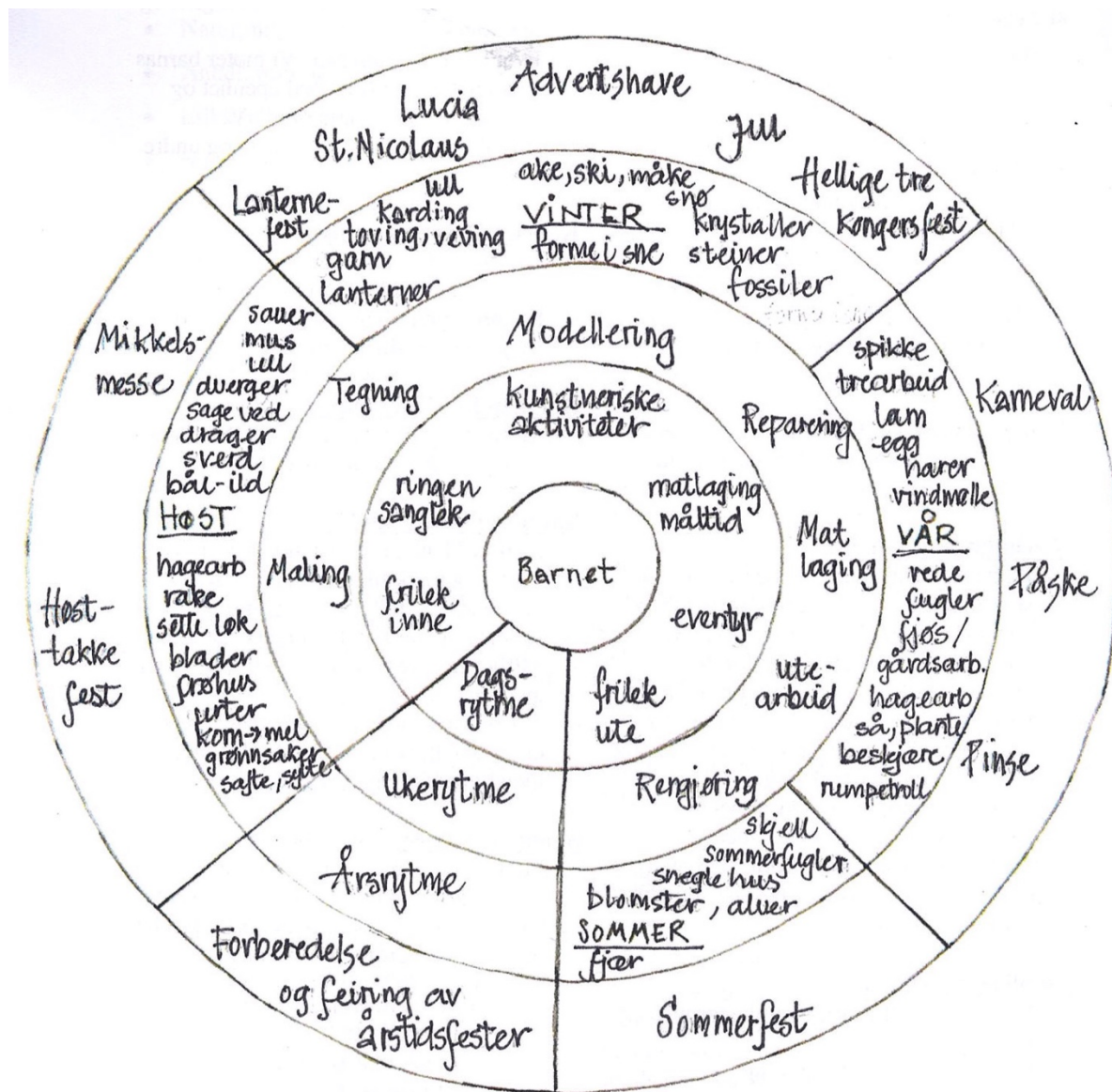
- **Natur:** Plante, rake, så, høste, samt turer i skog og mark til alle årstider. Besøke nabogården, stell av dyr, lamming, samtale, undre seg, konkrete erfaringer..
- **Miljø:** ta vare på naturen, kildesortering, gjenbruk
- **Teknikk:** Klinkekulebane, bygge med organiske klosser, sand /vannlek ute, hyttebygging, lage mat

Kropp, bevegelse mat og helse:

- Flott uteplass med kupert terreng, akebakke, ski, klatring i trær, skogsturer, hagearbeid, ringleker, økologisk og sunn mat, frukt og grønt, lite bruk av sukker og hvitt mel.

AKTIVITETSPLAN 3-6ÅR

ÅRSRYTMEN

Årstidsfestene forsterker barnas opplevelse av årets rytme og de forandringer som skjer i naturen. Vi følger årets løp. Alt vi gjør, bærer preg av dette: Valg av farger, årstidsbord, dikt, sanger, vers, leker, eventyr og aktiviteter. Det er viktig at vi har god tid til alle forberedelsene, slik at barna fordypes seg, og virkelig opplever stemningen. Vi prøver å gjøre mye sammen med barna, men noe forbereder de voksne alene, slik at barna får oppleve hemmeligheter og overraskelser. Undring og sanseopplevelsene er viktige ved alle våre fester og høytidsstunder.

(August-) september:	Høsttakkefest Mikkelsmesse
November:	Lanternevandring Adventshave
Desember:	St. Lucia Julefest
Januar:	Hellige-3-kongers dag
Februar:	Karneval
Mars-april:	Påskefest
Mai:	Pinsefest 17. mai
Juni:	Sommerfest

ÅRSTIDSBORDET

Årtidsbordet er plassert godt og synlig i rommet og billedliggjør den kvalitative stemningen som årstiden eller høytiden til enhver tid representerer.

Alt på bordet gjenspeiler dette, både gjenstander og fargene på silkestoffene.

Eksempler:

- Kong Vinter i snølandskap - hvitt og lyseblått med bergkrystaller.
- Til påske: Høner, harer, egg og påskeliljer - gult, lilla og lysegrønt.
- Til pinse: Hvite fugler, blomster - hvitt, lysegrønt og kanskje litt mørk rosa.

ÅRSTIDSFESTENE

*Vi har en ring,
så rar en ting,
er slik en ring.
Kom inn, kom inn
i hjerte og sinn.*

Sanger:

Epler og pærer
Runde rare rulle rusk
Jeg er havren
Marken er mejet
Vil du vite hvordan bonden
Høyt i luften

*Mikael, Mikael
gjør meg sterk,
gjør meg sel
gi meg mot i mitt bryst
til å våge mot dragen en dyst*

*Gang på gang
Hele dagen lang
Høres smedens sang
Og hammerslag*

*Drabelige drage, huttemegtu
tenner i kjake, huttemegtu
sylkvasse tenner,
giftige tunge,
sving sverdet modig
ridder du unge.
Over deg kjemper St. Mikael
Hør hvor det runger i alle fjell
hør hvor det runger på langan lei
Hurriåhei, hurriåhei-*

HØSTTAKKEFESTEN

Høsting av markens grøde.

Kornåkrene duver gyllne i vinden, eplene henger gule og røde i trærne og grønnsaksbedene byr på gulrøtter, purre, rødbeter, dill, asters, kål, bønner, solsikker. Vi ser, lukter, smaker og nyter.

Vi skjærer korn, tresker, kverner til mel og baker brød og kaker. Vi tar opp poteter og grønnsaker og lager verdens beste suppe. Vi pynter bordet og holder fest i barnehagen.

Mens vi andektig betrakter høsttakkebordet som bugner av frukt, grønnsaker, blomster, betor, nøtter og korn, får vi høre eventyret om Kong Gresskar. Og vi synger sanger om frukt og grønnsaker og høsten.

MIKKELSMESSE - ST. MIKAELFESTEN

29. september er St. Mikael-dagen. Det var en stor høytidsdag i gamle dager. I dag må vi skape den på nytt. Det er kampen mellom det gode og det onde som er symbolet i denne festen.

Ridder Georg som kjemper mot dragen med sitt sverd, får hjelp av himmelens St. Mikael. Vi gir barna små legender og historier, vers og sanger om Ridder Vi baker sverd og/eller dragekake, og kanskje må vi gjennomgå en motsprøve, være modig som St. Mikael:

*Så fyk du min fole
så fort som en vind,
hver sot og hver blakk
skal vi fint ta igjen.
Med ild i vårt hjerte
og stå i vår kropp,
vi fremad vil storme
og aldri gi opp.*

LANTERNEFESTEN

November - vi går inn i mørketiden. Vi tenner lys - i våre selvlagde lanterner og lyser opp i mørket - for oss selv og andre. Det hjelper oss fremover i tiden, før lyset og sola igjen tar tak i oss. 11. november er St. Martinsdagen.

For mange hundre år siden levde en tapper, god og snill ridder ved navn Martin i Frankrike. Han var så from og nestekjærlig (bl.a. ved å dele sin store, varme kappe med en fattig tigger) at folket ville gjøre ham til biskop. Men Martin var så beskjeden at han gjemte seg blant gjessene, men de snadret og røpet gjemmestedet hans. Og St. Martin ble biskop i Tours.

Om ettermiddagen, i skumringstimen, møtes vi i hagen med våre tente lanterner. Vi synger og går sammen i mørket som et langt lystog. Her råder stemning og høytid. Etter at vi har dannet en halvsirkel, får vi kanskje øye på et lys som nærmer seg sakte. Det er St. Martin på hest med gullhjelmer og sid kappe, samt hjelperen hans med lysende fakkel.

Etterpå går vi alle rolige og syngende hjem, hver til vårt med våre lysende lanterner. Og kanskje kan de henge på barnerommet den kvelden, til søvnen kommer.

*Ingen stjerne ser jeg tindre
intet lys på himmelhvelv
bare fakkelen i mitt indre
flamme vil ikveld*

Sanger:

- Her går jeg med min lanterne
- Lanterne, lanterne
- St. Martin

ADVENTSTIDEN:

ADVENTSHAVEN

Adventstiden hos oss starter med adventshave, en stille og høytidelig stemningsfest for barna. Vi samles i Salen i dunkel belysning. En stor spiral av granbar, mose og krystaller er lagt på gulvet, i midten brenner et stort lys. En legende blir fortalt.

Barna får et eple med lys og stjerne og går inn til det store lyset - tenner sitt eget lys, og plasserer det i spiralen - alt mens det synges julesanger og spilles lyre eller fløyte.

Til slutt er hele spiralen og rommet opplyst av de små lysene. Alle går rolige ut av rommet, festen er slutt og utenfor mottas eplelys som barna kan få ta med hjem.

*Sommerens lys tar vi inn
i vårt hjerte.
Der skal det varme,
der skal det lyse
i høsten og vinterens
kulde og mørke*

Sanger:

- O, høye barn
- Over stjernehimmelen går...
- Inni i et lite eple
- og andre julesanger

ST. LUCIA

Dagen feires for å minnes Lucia fra Sirakus som delte ut sine penger og sin hjelp til de fattige. For sin godhet ble hun en helgen. I Sverige var Lucia en beskytter for folk og fe mot onde makter i årets lengste natt, den gang 13. desember.

Denne dagen går barnehagebarna hvitkledde med glitterkrans i håret, med sang og lussekatter først for sine foreldre og så til skolebarna.

*En stjerne tennes i det fjerne,
langsomt senker den seg ned.
Og lyser -
Og lyser -
og gir oss alle fred.*

JULEFESTEN

Vi inviterer til juleavslutning før vi tar juleferie. Barna får med seg hjem tegninger/malerier og små gaver de har laget disse siste ukene før jul.

HELLIGE-TRE-KONGERSDAG

Advent og juletiden avsluttes med hellig-3-kongersfesten 6. januar. Barna får høre om kongene og deres vei til Betlehem. Vi baker en kake med tre bønner - hvem får bønnene i sitt kakestykke? De som oppdager en bønne i sin kake, får pakke opp en gave til avdelingen

Sanger: Vi synger snø - og vintersanger i ukene fremover nå.

*Se - en stjerne er min hånd
og den andre er en stjerne.*

*Vise vil mot himmelen,
nede stjerne - oppe stjerne,
gjerne, gjerne , åh så gjerne
knytter vi et vennskapsbånd.*

*Våren bor i min stue,
mens vinteren uler der ute.
Isblomst fryser på rute,
solblomst tenner sin lue,
høyt over bladenes bue,
her i min lune stue.*

Sanger:
Etter karnevalets tema

KARNEVAL

Karneval er en stor fest som feires i februar . Vi velger tema for festen, det varierer fra "båttur", "hos Trollefar", "i fremmede land", "gamle håndverk" eller "fest på eventyrslottet". Vi forbereder oss til karnevalet med å tilberede aktuell mat. De voksne bygger slott eller båt eller lager markeds plass kvelden i forveien, og når barna kommer, utkledd, går de rett inn i det aktuelle "landskapet".

Alt blir så annerledes - litt skummelt for noen, så vi unngår for sterk bruk av ansiktsmasker, sminke og utkleddning.

PÅSKEFEST

Nå er vinteren over, og naturen våkner opp. I barnehagen er det fargene gult, lysegrønt og lilla som dominerer. Vi sår påskegress og frø som senere skal plantes ut. Vi lager påskeharer, kyllinger, maler påskeegg, m.m. Vi forteller eventyr om påkeharen og kyllingene og leker og synger om dem i morgenringen.

Siste dag før påskeferien, spiser vi gul påskelunsj. Og når vi kommer tilbake i barnehagen, må vi ut å lete. Har påkeharen vært her og lagt igjen påskeegg til oss?

*Oppi et tre i pilelund,
små gåsunger våkner og rister sitt dun.
Så stiger de stille fra gren til gren,
og setter på jorden forsiktige ben.*

Sanger:

Haren uti engen
Haren oppi lia
Hei, hører du hanefar
Lille fru høne
Her har det vært en påkehare
Hanan stend på stabburshella
Vet du, vet du hva jeg så
Harepus hun danser
En liten kylling i egget lå

PINSEFESTEN

Pinsefesten er forbundet med lys og luft, vi lager pinsefugler i silkepapir og ull og pynter barnehagen med hvitt og grønt bjørkeløv, pinseliljer og fugler. Eventyr og sanger og leker om fugler blomster og alt som hører våren til.

*Du sol på himlens hvelv,
du gjør meg varm og glad,
du gir utav deg selv
nytt liv til blomst og blad.*

SOMMERFESTEN

Siste fest før sommerferien. De som slutter i barnehagen og/eller begynner i 1.klasse, får en liten oppmerksomhet og hilsen med videre. Barnehagen er pyntet med blomster, foreldrene har med sommermat til et felles bord og vi synger, danser, leker, og nyter sommerkvelden!

*Her gløtter en blomme,
der glimter en stjerne.
Det nære - det fjerne
i mot oss vil komme
Vi mellom dem vanker
og undres med
mange slags rare tanker.*

MORGENRINGEN

Ringen kan brukes til å formidle årstidenes og høytidenes kvaliteter til barna. Gjennom sangleker, vers, rim og regler, i bevegelse og i ro, blir ulike temaer bearbeidet. "Læringen" foregår ut fra hva årstiden representerer.

Sangleken utgjør en vesentlig del av ringen. Her spiller barnas forhold til hverandre en stor rolle. Ofte kan man se hvordan et barn som strever med å finne sin plass i gruppen, gjennom ringleken får hjelp til å integreres.

Rytmen, trinnene og bevegelsene i ringleken styrker barnas kroppsbeherskelse: De hjelper barnet til å ta sin kropp i besittelse, få større sikkerhet og kraft, mer smidighet og letthet i sine bevegelsesmønstre

I ringlekene videreføres også kulturarven i sang, rim og regler.

Ringen planlegges og utformes av pedagogen/medarbeiderne, som velger ut lyrikk og prosatekster, sanger og ringleker, utifra barnegruppens sammensetning og årstid. Tidspunktet for ringen bestemmes ut fra avdelingens dagsrytme.

*Jorden hilser vi
mot himmelen vokser vi
Vi brer ut våre armer
over hav, over land
og møter hverandre.*

*God morgen alle sammen
en ny dag begynner
(så synger vi om alle barna som
er her og om hvem vi mangler)*

EVENTYR

Eventyrene formidler visdom, om menneskene og deres liv, noe som gir næring til barnets moralske fantasi, i et billedrikt og levende språk. I eventyrbildene kjenner barnet seg igjen. Det kan identifisere seg med dyrene: Revens list, lammenes uskyld, o.s.v. og med menneskene og deres sjelsegenskaper: Kongens verdighet, Askeladdens undring og ærlighet, prinsessens renhet o.s.v. En velvalgt fortelling kan derfor virke forløsende i aktuelle situasjoner som oppstår i barnas liv.

I remseeventyrene er det igjen språkets rytme og musikalitet som vektlegges. Barna kan snart hele eventyret utenat, og de store kan eventuelt spille det for de mindre ved hjelp av små dukker. De blir fortalt utenat av den voksne, og det samme eventyret fortelles flere påfølgende dager. Fortelleren bruker originalversjonen og lar handlingen tale for seg selv, uten å bringe mer dramatikk inn i forløpet.

*Vi har et gyldent bånd
som går fra hånd til hånd,
det streker seg fra himmelen stor
ned til vår kjære moder jord.*

KUNSTNERISK VIRKSOMHET

Musikk, sanglek og eventyrspill er i stor grad vevet inn i det daglige liv i barnehagen.

Maling, bivoks og tegning har imidlertid i mange barnehager sin bestemte dag i ukerytmen. Det gir barna opplevelsen av gjenkjennelse og trygghet.

Det er aldri resultatet som står i fokus i disse virksomhetene, men prosessen. Barnas sanser vekkes til større årvåkenhet, og de får anledning til, på et mer eller mindre bevisst plan, å uttrykke følelser, opplevelser og erfaringer. Samtidig skjer det en spontan og lekende utforskning av de forskjellige kunstneriske uttrykksmåter og materialer. De kunstneriske virksomheter er også en berikelse for det sosiale liv i barnehagen.

Tegning

Vi tegner på små og store ark med bivoksfarger.

Maling

Materialene er flytende akvarellfarger, gjennomfuktede ark og store pensler. Barna maler som oftest med bare en farge i begynnelsen, slik at de får god tid til å leve seg inn i den enkelte farges kvalitet og egenart. Det benyttes primærfargene gult,

blått og rødt. Det er opplevelsen av å male som er viktig.

Modellering med bivoks

Til modellering brukes vanligvis bivoks, men også leire og trolldieg kan være aktuelt.

Modellering øver finmotorikken, samtidig som det gir mange varierte sanseopplevelser.

Musikk

Barnets naturlige musikalitet kan best ivaretas og videreutvikles gjennom å bruke den pentatone skala, bygget på tonene d-e-g-a-h, grunn-tonen mangler. Denne noe svevende musikkform tilsvarer barnets vesen i de første årene. Lytter man til små barn som dikter egne melodier, hører man at de som oftest er pentatone. Melodiene er tyngdeløse, uten egentlig begynnelse eller slutt.

En annen side ved musikklivet i barnehagen, er å gjøre barna kjent med sin kulturarv ved å synge gamle norske bårsuller og folkeviser slik de er overlevert fra generasjon til generasjon. Av instrumenter benyttes fortrinnsvis lyre (barneharpe), fløyte, tromme og andre rytmeinstrumenter.

FORELDRESAMARBEID

- Det viktigste foreldresamarbeidet foregår gjennom den daglige kontakten ved levering og henting – informasjon går begge veier.
- På høsten og/eller våren har vi foreldresamtaler. Men også ellers - etter ønske og behov.
- Foreldremøter: Høst og vinter/vår. Samt foreldremøte for helt nye foreldre de årene det kommer mange nye familier til barnehagen.
- En gang i året arrangeres dugnad. Vi forsøker å fordele vedlikehold og reparasjoner utover året, men med hovedinnsatsen på våren.
- **Høstmarked:** En stor, viktig og hyggelig begivenhet i september som arrangeres av FAU ved skolen og foreldrene i barnehagen og skolen.
- **Alle foreldre i barnehagen er med i foreldrerådet. Noen foreldre sitter som foreldrerepresentanter i barnehagens styre.**

PERSONALSAMARBEID

- Personalet møtes annen hver torsdag i tre timer til studium, kunstnerisk aktivitet, pedagogisk tema, avdelingsmøter, evaluering og planlegging. (eks til våre fester) Vi har også ledermøter en gang i uken, der pedagogene møtes for planlegging, organisering med mer.
- En gang i året samles vi til barnehagestevne sammen med Steinerbarnehager fra hele landet. Stevnet arrangeres i samarbeid med Forbundet for Steinerbarnehager i Norge, og går som regel over 3 dager.
- Vi får ellers tilbud om foredrag og kurs i løpet av året.

